EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 13. 3. 2024
COM(2024) 118 final

2024/0065 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 58. zasadnutí Výboru znalcov pre prepravu nebezpečného tovaru v rámci Medzivládnej organizácie pre medzinárodnú železničnú prepravu, pokiaľ ide o určité zmeny dodatku C k Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie vo Výbore znalcov pre prepravu nebezpečného tovaru (ďalej len „výbor znalcov RID“) Medzivládnej organizácie pre medzinárodnú železničnú prepravu (ďalej len „OTIF“). Súvisí s plánovaným prijatím určitých zmien technických a správnych ustanovení obsiahnutých v prílohe k dodatku C k Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF). O týchto zmenách má rozhodnúť uvedený výbor.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohovor o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF)

Dohovor o medzinárodnej železničnej preprave z 9. mája 1980, zmenený Vilniuskym protokolom z 3. júna 1999, je medzinárodná dohoda, v rámci ktorej sú zmluvnými stranami tak Únia, ako aj 25 členských štátov (okrem Cypru a Malty).

Európska únia pristúpila k dohovoru COTIF na základe rozhodnutia Rady 2013/103/EÚ zo 16. júna 2011[1].

2.2. Poriadok pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru (RID)

COTIF sa v súlade so svojím článkom 7 vzťahuje okrem iného na dodatky uvedené v jeho článku 6. Zahŕňa „Poriadok pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru (RID)“, ktorý tvorí dodatok C k dohovoru. RID sa uplatňuje, pokiaľ sa nepodajú vyhlásenia v súlade s príslušnými ustanoveniami COTIF[2].

Cieľom RID je regulovať medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru medzi tými členskými štátmi OTIF, ktoré uplatňujú poriadok RID (ďalej len „zmluvné štáty RID“)[3].

V smernici 2008/68/ES o vnútrozemskej preprave nebezpečného tovaru[4] sa stanovuje, že RID sa vzťahuje aj na prepravu vykonávanú v rámci členských štátov EÚ.

2.3. Výbor znalcov RID

Výbor znalcov RID je orgán zriadený podľa článku 13 ods. 1 písm. d) COTIF. V súlade s článkom 18 COTIF rozhoduje o návrhoch na zmenu dohovoru výbor znalcov RID. Tvoria ho zástupcovia členských štátov OTIF, ktoré uplatňujú poriadok RID, a Európskej únie.

---

1 Rozhodnutie Rady 2013/103/EÚ zo 16. júna 2011 o podpise a uzavretí Dohody medzi Európskou úniou a Medzivládnou organizáciou pre medzinárodnú železničnú prepravu o pristúpení Európskej únie k Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF) z 9. mája 1980, zmenenému a doplnenému Vilniuskym protokolom z 3. júna 1999 (Ú. v. EÚ L 51, 23.2.2013, s. 1).

2 Článok 42 ods. 1 COTIF.

3 V súčasnosti existuje 50 členských štátov OTIF a 45 zmluvných štátov RID.

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/68/ES z 24. septembra 2008 o vnútrozemskej preprave nebezpečného tovaru (Ú. v. EÚ L 260, 30.9.2008, s. 13).

2.4. Pripravovaný akt výboru znalcov RID

Očakáva sa, že výbor znalcov RID prijme na svojom 58. zasadnutí 23. mája 2024 súbor zmien, ktorými sa aktualizuje príloha k RID (ďalej len „pripravovaný akt“) s cieľom prispôsobiť ju vedecko-technickému pokroku.

Účelom pripravovaného aktu je zaistiť bezpečnú a chránenú prepravu nebezpečného tovaru po železnici aktualizáciou určitých ustanovení. Ide okrem iného o zoznam nebezpečného tovaru povoleného na prepravu, pokyny na balenie, zoznam uplatniteľných noriem a iné technické požiadavky uplatniteľné na rôzne prostriedky uchovávania.

Treba poznamenať, že medzinárodné ustanovenia o preprave nebezpečného tovaru sa stanovujú v rôznych medzinárodných organizáciách, ako napr. OTIF. Ďalej ide o Európsku hospodársku komisiu Organizácie Spojených národov (EHK OSN) a rôzne špecializované orgány Organizácie Spojených národov, ako napríklad Podvýbor znalcov Hospodárskej a sociálnej rady (ECOSOC) pre prepravu nebezpečného tovaru. Keďže pravidlá musia byť zlučiteľné, bol vyvinutý komplexný medzinárodný systém na koordináciu a harmonizáciu tejto činnosti medzi organizáciami, ktoré sú do nej zapojené. Ustanovenia sa upravujú v dvojročnom cykle.

Počas prípravy týchto zmien prebehli konzultácie s množstvom odborníkov z verejného i súkromného sektora. Počas prípravy týchto zmien sa uskutočnili tieto odborné stretnutia:

– Podvýbor znalcov Hospodárskej a sociálnej rady OSN pre prepravu nebezpečného tovaru:

1. 58. zasadnutie 28. júna – 2. júla 2021 v Ženeve;
2. 59. zasadnutie 29. novembra – 8. decembra 2021 v Ženeve;
3. 60. zasadnutie 27. júna – 6. júla 2022 v Ženeve;
4. 61. zasadnutie 28. novembra – 6. decembra 2022 v Ženeve;
5. 62. zasadnutie 3. – 7. júla 2023 v Ženeve;

– spoločné zasadnutie EHK OSN medzi výborom znalcov RID a pracovnou skupinou pre prepravu nebezpečného tovaru:

1. jarné zasadnutie v roku 2022 v Berne, 14. – 18. marca 2022;
2. jesenné zasadnutie v roku 2022 v Ženeve, 12. – 16. septembra 2022;
3. jarné zasadnutie v roku 2023 v Berne, 20. – 24. marca 2023;
4. jesenné zasadnutie v roku 2023 v Ženeve, 19. – 27. septembra 2023;
5. ďalšie spoločné zasadnutie, ktoré sa uskutoční 25. – 28. marca 2024 v Berne;

– stála pracovná skupina výboru znalcov RID:

1. 15. zasadnutie 23. – 24. novembra 2022 v Berne;
2. 16. zasadnutie 20. – 23. novembra 2023 v Londýne.

Na týchto zasadnutiach odborníci z uvedených výborov analyzovali a spracovali jednotlivé návrhy na zmeny. Vo väčšine prípadov boli odporúčané opatrenia podporené jednomyseľne. V prípade niektorých návrhov podporuje odporúčania väčšina odborníkov.

Podľa článku 35 COTIF zmeny, o ktorých najprv rozhodne výbor znalcov RID, nadobúdajú platnosť pre všetky zmluvné strany v prvý deň šiesteho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom ich generálny tajomník oznámi zmluvným stranám. Zmluvná strana môže formulovať

námietku v lehote štyroch mesiacov od dátumu oznámenia. Ak námietku podá štvrtina zmluvných strán, zmena nenadobudne platnosť.

V článku 38 COTIF sa stanovuje, že na účely uplatňovania práva voliť a práva na vznášanie námietok podľa článku 35 ods. 4 má organizácia regionálnej hospodárskej integrácie ako Európska únia počet hlasov rovnajúci sa počtu tých svojich členov, ktorí sú aj členskými štátmi tejto organizácie.

Ak strany nevznesú dostatočný počet námietok, možno očakávať, že príslušné zmeny podľa tohto návrhu nadobudnú platnosť 1. januára 2025 a stanú sa záväznými pre Úniu i členské štáty, pričom sa stanú neoddeliteľnou súčasťou *acquis* Únie.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

3.1. Výlučná právomoc Únie

Únia je plnoprávnou zmluvnou stranou dohovoru COTIF.

V článku 1 smernice 2008/68/ES sa okrem toho stanovuje, že príloha k RID sa má vzťahovať na prepravu nebezpečného tovaru železničnou dopravou v členských štátoch alebo medzi členskými štátmi okrem tých, ktoré nemajú železničný systém. V článku 4 smernice 2008/68/ES, ktorý sa týka tretích krajín, sa stanovuje, že „preprava nebezpečného tovaru medzi členskými štátmi a tretími krajinami je povolená, pokiaľ je v súlade s požiadavkami ADR[5], RID alebo ADN[6], ak nie je v prílohách uvedené inak“.

Na tento účel je Komisia podľa článku 8 smernice splnomocnená prispôsobiť prostredníctvom delegovaného aktu oddiel II.1 prílohy II k smernici 2008/68/ES.

Treba tiež poznamenať, že smernica 2008/68/ES o vnútrozemskej preprave nebezpečného tovaru[7] je na zozname nástrojov Únie, prostredníctvom ktorých Únia vykonávala svoju právomoc a ktoré boli platné v čase uzavretia dohody medzi EÚ a OTIF[8].

3.2. Pozícia, ktorá sa má zaujať

Zmeny RID patria v plnej miere do výlučnej právomoci Únie a je potrebné stanoviť pozíciu Únie.

Tieto pripravované zmeny sa považujú za vhodné pre bezpečnú a nákladovo efektívnu prepravu nebezpečného tovaru pri zohľadnení technologického pokroku, a preto ich možno podporiť.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

[5] Európska dohoda o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí bola uzavretá v Ženeve 30. septembra 1957.

[6] Európska dohoda o medzinárodnej preprave nebezpečných tovarov po vnútrozemských vodných cestách bola uzavretá v Ženeve 26. mája 2000.

[7] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/68/ES z 24. septembra 2008 o vnútrozemskej preprave nebezpečného tovaru (Ú. v. EÚ L 260, 30.9.2008, s. 13).

[8] Dodatok k prílohe I k rozhodnutiu Rady 2013/103/EÚ zo 16. júna 2011.

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody“.

Pojem „akty s právnymi účinkami“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“[9].

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Akt, ktorý má výbor znalcov RID prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude pre Úniu záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkom 6 RID, podľa ktorého príloha, ktorá sa má zmeniť, tvorí neoddeliteľnú súčasť nariadenia.

Okrem toho podľa článku 1 smernice 2008/68/ES sa príloha k RID má vzťahovať na prepravu nebezpečného tovaru železničnou dopravou v členských štátoch alebo medzi členskými štátmi okrem tých, ktoré nemajú železničný systém. V článku 4 smernice 2008/68/ES, ktorý sa týka tretích krajín, sa stanovuje, že „preprava nebezpečného tovaru medzi členskými štátmi a tretími krajinami je povolená, pokiaľ je v súlade s požiadavkami ADR, RID alebo ADN, ak nie je v prílohách uvedené inak“.

Pripravovaný akt nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec danej dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah navrhovaného rozhodnutia sa týka železničnej prepravy nebezpečného tovaru.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 91 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 91 v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

[9] Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Keďže navrhovaným rozhodnutím výboru znalcov RID sa mení príloha k poriadku RID, je po jeho prijatí vhodné uverejniť informácie o výsledku zasadnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2024/0065 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 58. zasadnutí Výboru znalcov pre prepravu nebezpečného tovaru v rámci Medzivládnej organizácie pre medzinárodnú železničnú prepravu, pokiaľ ide o určité zmeny dodatku C k Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91 v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Únia pristúpila k Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave z 9. mája 1980 zmenenému Vilniuskym protokolom z 3. júna 1999 (ďalej len „COTIF“) na základe rozhodnutia Rady 2013/103/EÚ[1].

(2) V súlade s článkom 6 COTIF sa medzinárodná železničná preprava a schvaľovanie železničného materiálu v medzinárodnej preprave upravujú podľa pravidiel uvedených v tomto článku, najmä „Poriadkom pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru (RID)“, ktorý tvorí dodatok C k dohovoru.

(3) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/68/ES[2] sa odkazom na RID stanovujú požiadavky na prepravu nebezpečného tovaru cestnou, železničnou alebo vnútrozemskou vodnou dopravou v členských štátoch alebo medzi nimi.

(4) Podľa článku 13 ods. 1 písm. d) COTIF môže Výbor znalcov pre prepravu nebezpečného tovaru (ďalej len „výbor znalcov RID“) Medzivládnej organizácie pre medzinárodnú železničnú prepravu (ďalej len „OTIF“) prijať zmeny prílohy k RID.

(5) Výbor znalcov RID má na svojom 58. zasadnutí 23. mája 2024 prijať zmeny s cieľom prispôsobiť prílohu k RID vedecko-technickému pokroku.

(6) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie vo výbore znalcov RID, keďže zmeny RID budú mať pre Úniu záväzný charakter.

(7) Pripravované zmeny majú za cieľ zaistiť bezpečnú a efektívnu prepravu nebezpečného tovaru pri súčasnom zohľadnení vedecko-technického pokroku v sektore, ako aj vývoja nových látok a výrobkov, ktoré by počas prepravy mohli predstavovať nebezpečenstvo.

---

[1] Rozhodnutie Rady 2013/103/EÚ zo 16. júna 2011 o podpise a uzavretí Dohody medzi Európskou úniou a Medzivládnou organizáciou pre medzinárodnú železničnú prepravu o pristúpení Európskej únie k Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF) z 9. mája 1980, zmenenému a doplnenému Vilniuskym protokolom z 3. júna 1999 (Ú. v. EÚ L 51, 23.2.2013, s. 1).

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/68/ES z 24. septembra 2008 o vnútrozemskej preprave nebezpečného tovaru (Ú. v. EÚ L 260, 30.9.2008, s. 13).

(8) Tieto pripravované zmeny sa považujú za vhodné pre bezpečnú a nákladovo efektívnu prepravu nebezpečného tovaru, a preto ich možno podporiť.

(9) Menšie zmeny dokumentov uvedených v prílohe sa môžu dohodnúť na technickej úrovni na 17. zasadnutí stálej pracovnej skupiny výboru znalcov RID 22. mája 2024, a to aj na základe odporúčaní spoločného zasadnutia EHK OSN medzi výborom znalcov RID a pracovnou skupinou pre prepravu nebezpečného tovaru,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie na 58. zasadnutí Výboru znalcov pre prepravu nebezpečného tovaru (ďalej len „výbor znalcov RID“) Medzivládnej organizácie pre medzinárodnú železničnú prepravu (ďalej len „OTIF“) v rámci Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave z 9. mája 1980 zmeneného Vilniuskym protokolom z 3. júna 1999, sa uvádza v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Menšie zmeny v dokumentoch uvedených v prílohe môžu zástupcovia Únie vo výbore znalcov RID dohodnúť bez ďalšieho rozhodnutia Rady.

Článok 2

Rozhodnutia výboru znalcov RID sa po prijatí uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie* s uvedením dňa nadobudnutia účinnosti.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka